

samtlige Indtægter og Udgifter skulle føres paa et samlet Budget- og Regnskabsvæsen, at alle de Brødbøle og Brudstykker, der nu bestaae, skulle saavidt muligt sammenbrages til Et — det antager jeg for at være en ikke ubetydelig Fordeel —; endvidere, at Forstanderskabet kan med Amtsraadets Samtykke tilstaae Medhjælp til Formanden m. v., hvilket jeg antager for at være et ikke ubetydeligt Fremskridt, idet det nu i mange Henseender lammer Forstanderskabets Virksomhed, at de forskjellige Medlemmer ikke have Raad til at offere den fornødne Tid derpaa. Om den egentlige Betydning af Bestemmelsen om, at en Skattehaver kan klage baade over sin egen og Andres Ansættelse, kan der tvistes, men det er i alt Fald Noget, som en heel Deel af Beboerne sætter Pris paa, og det kan dog ikke siges om denne Bestemmelse, at det er en Bestemmelse, som gaaer i de Faa's, navnlig i Forstanderskabets Interesse. At der skal foregaae Afregning i Communerne med særskilte Districters særlige Indtægter, at Gjælds- og Formuesforhold derved skulle udjevnes, saa at der kan foregaae en eensartet Ligning, og at der derved tillige kommer en Lethed i Overtagningen til de fremtidige Overslag og Regnskaber, maa være i Alles Interesse; at der gives Værdighed til at afholde Licitation, er dog ogsaa Noget, der kan have nogen Betydning; at Forstanderskaberne faae Ret til med Amtsraadets Samtykke at understøtte velgjørende Foreninger — derved er en Mangel afhjulpen, som har hvilet tungt mange Steder, idet Forstanderskaberne ikke have havt en saadan Ret. Det er endeel og jeg antager vel Hovedpunkterne af de Forandringer og, som jeg troer, Forbedringer, der indføres ved nærværende Lovudkast, men jeg skal ogsaa troe, at om der end kan tvistes om Betydningen af en enkelt af dem, ville de dog alle tilsammen være af den Betydning, at der derved vil beforders et meget stort kommunalt Fremskridt, og jeg vilde derfor føle mig meget ilde stemt, hvis man ved at holde paa en eller to enkelte Bestemmelser, om hvis Betydning man dog — man siger forøvrigt om dem, hvad man vil — maa indrømme, at der kan tvistes, medens man maa erkjende, at der neppe nogenstunde vil udkomme nogen Lov fra Rigsdagen, hvor alle de

forskjellige Grupper have faaet deres særskilte Meninger gennemførte — hvis man ved at holde paa et Par Punkter, som dog overfor det Hele maa anses for Biting, skalde udsætte sig for at tabe Loven i det Hele, vil det neppe være rigtigt. Man kan styde Skylden over paa En eller Anden, hvis Saabant stæer, men saameget er i alt Fald vist, at hvis det stæer, vil Skylden derfor komme til at hvile paa den lovgivende Magt i dens Heelhed, og hvert enkelt Medlem, han maa forøvrigt have skillet sig, som han vil, maa bære sin Part deraf. Hvad det andet omtvistede Punkt angaaer, nemlig Rejsegodtgjørelsen til Amtsraadets Medlemmer, saa kan det dog vistnok ikke betvivles, at det, som er opstillet af den høitæredede Indenrigsminister, er et Fremskridt fra det, der nu bestaaer, nemlig saaledes, at det nu Bestaaende giver maafee Amtsraadet en tvivlsom Ret til at tilstaae Medlemmerne Rejsegodtgjørelse for de Rejser, de udføre efter Amtsraadets Beslutning, men derimod aldeles ingen Ret til at tilstaae dets Medlemmer Rejsegodtgjørelse til Rejserne til Amtsraads møderne. Hvad det Forslag angaaer, som er stillet under Nr. 14 af æredede Medlemmer i Udvalget, da skal jeg villig tilstaae, at det tiltaler ogsaa mig mere, men jeg vil derovenpaa sige, at jeg ikke er saa sangvinst, at jeg troer, at der fra Rigsdagen vil udkomme nogen som helst Lov, som jeg omfatter med Interesse, hvori alle de Bestemmelser, som jeg kunde ønske, vare gennemførte, det vil sige en Lov fuldstændig efter mit Hoved, og jeg maa dertil føie, at, om det end kunde stæe engang, var det dermed ikke sagt, at Loven var fortrinlig (Hør!). Ærede Medlemmer raabe „Hør“, dertil, og paastaae altsaa, at det er rigtigt for mit Bedkommende; det skalde glæde mig, om hver især, overfor dette Forhold, vilde anstille den samme Betragtning for sit eget Bedkommende; thi saa kom Loven ganske vist ud. Jeg skal blot endnu udtale et Par Ord med Hensyn til den Betragtning, der jevnlig høres her, og lyder omtrent som saa: Giv Skolevæsenet fuldstændigt fri, saa vil Dødsningen tribes i fuldeste Maal. Ja, jeg vil give de Herrer Ret i een Retning, hvis De tage en Brødbøle af Befolkningen, saa vil det være rigtigt, men hvis De anvende denne Betragtning overfor den fattige